

[Undervisningsministeren.]

ad anden vej end gennem adgangsbegrænsning. Regeringen lægger vægt på, at man udnytter de muligheder, der ligger i en forbedret studie- og erhvervsvejledning, og at man gradvis udvider gymnasie- og HF-elevens muligheder for at vælge erhvervsrettede fag. Vi må også af denne grund tilnærme de studieforbereende og de erhvervsforberedende uddannelser for de 16—19-årige til hinanden, og vi må sørge for, at unge ikke i mangel af erhvervsforberedende uddannelser vælger de studieforbereende.

Jeg betragter det heller ikke som adgangsbegrænsning, hvis unge ikke får deres primære ønske om uddannelsessted opfyldt. Vi må i højere grad end hidtil regne med en fordeling af tilgangen mellem de forskellige universiteter.

Tilbage står, hvordan der kan indføres adgangsbegrænsning ved en uddannelse. I gymnasielovens § 8 står:

„Studentereksamen giver efter de derom gældende regler ret til indskrivning ved universiteterne og andre højere læreanstalter.“

Hermed er der hjemmel til at foretage adgangsgulerende foranstaltninger også ved universiteterne. Der kræves altså ingen lovændring. Denne bemyndigelse for ministeren har imidlertid i kraft af folketingets forudsætninger i forbindelse med lovens vedtagelse hidtil været begrænset til hjemmel for en punktvis regulering af adgangen til enkelte universitetsstudier og kun for et år ad gangen.

Det glæder mig, at hr. Freddy Madsen i begrundelsen for forespørgslen ikke mente, vi skulle hænge os i juridiske spidsfindigheder.

Jeg har i undervisningsudvalget foreslået, at denne binding erstattes af en ny binding, nemlig at undervisningsministeren forinden indførelse af adgangsbegrænsning ved en uddannelse forelægger undervisningsudvalget en redegørelse om søgning, arbejdsmarkedsvurderinger, kapacitetsforhold og adgangsbegrænsningsmetoder med henblik på tilslutning. Dette forslag indgår i de retningslinjer for den videre planlægning af de længerevarende videregående uddannelser, der er til behandling i de enkelte grupper.

Et meget vigtigt punkt i forbindelse med adgangsbegrænsning ved en uddannelse er de metoder, der anvendes. Der er metoder,

der bør udelukkes. Vi kan som nævnt ikke gå med til en egentlig stopeksamen inde i uddannelsen. En sådan stopeksamen ville gøre det mål, at alle unge har ret til en erhvervsrettet uddannelse, illusorisk, og den ville betyde menneskeligt og ressourcemæssigt spild, uden at den ville ændre ret meget på f. eks. den udvælgelse, der ville blive resultatet ved at anvende karakterer ved den adgangsgivende eksamen.

I øvrigt må det ledende princip være, at en bestemt kategori ansøgere ikke bliver afskåret fra at påbegynde enhver uddannelse med adgangsbegrænsning, og at man søger bredde i kvalifikationer blandt den gruppe ansøgere, der optages. Vi bør altså ikke bruge samme metoder ved alle uddannelser, og ved den enkelte uddannelse må udvælgelsen ske på grundlag af en flerhed af kriterier.

Jeg anser det for meget væsentligt, at også de metoder, der anvendes ved uddannelser, der allerede nu har adgangsbegrænsning, tages op til revision.

Et generelt anvendeligt kriterium, som ikke har været anvendt før, men som der nu er bred politisk tilslutning til at anvende, er ansøgernes forudgående erhvervs erfaring. Anvendelsen af kriteriet kan betyde, at ansøgere med særlig motivation for en uddannelse kan forbedre deres optagelseschancer, samtidig med at der bliver større bredde i de langvarigt uddannedes erfaringsbaggrund. Anvendelsen af kriteriet fører os desuden i retning af det tilbagevendende uddannelsessystem, hvor man veksler mellem uddannelse og erhverv.

Karakterer ved adgangsgivende eksamen kan anvendes, hvis der kan konstateres en rimelig sammenhæng mellem disse karakterer og de senere studieforløb.

Navnlig anvendelsen af karakterer ved udvælgelse har givet anledning til, at det er postuleret, at adgangsbegrænsning vil give yderligere social skævhed i tilgangen til de lange uddannelser. Lad mig straks slå fast, at socialdemokratiet ikke vil kunne acceptere en adgangsbegrænsning, der særligt rammer arbejderbørn, eller som hindrer den udvikling henimod et mere lighedsorienteret uddannelsessystem, der er vores mål. Udviklingen i den sociale rekruttering til de forskellige uddannelser må derfor stadig holdes under observation. De undersøgelser,